

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษา การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอ แม่วาง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ 1) ศึกษาบทบาทการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง 3) เพื่อประกอบเป็นข้อมูลนำเสนอแผนการดำเนินงานจัดเตรียมการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงต่อไป ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากผู้ตอบแบบสอบถาม 336 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และนำเสนอข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ และผลการศึกษาที่ได้ สามารถนำมาสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย ซึ่งมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส/คู่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งสิ้นเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง ซึ่งได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งสุดท้ายหลังสุดก่อนที่จะมีการเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งปัจจุบัน และส่วนใหญ่ไม่เคยดำรงตำแหน่งใดในชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทองมาก่อน

5.1.2 การมีส่วนร่วมในทางการเมือง

จากผลการศึกษามีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน สามารถสรุปแยกประเด็น ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชาย โดยผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย มีส่วนร่วมในการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เพศหญิงให้ความสนใจในทางการเมืองน้อยกว่าเพศชาย จึงทำให้การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในทางการเมืองค่อนข้างน้อย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี จนถึงอายุ 40 ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย กว่าผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการสำรวจความคิดเห็นในพื้นที่จะพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป พบว่าจะประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่และมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง เนื่องจากทำงานภายในพื้นที่ จึงมีความสนใจและมีเวลาที่จะให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก แต่ผู้ตอบแบบสอบถามสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีจนถึงอายุ 40 ปี พบว่าส่วนใหญ่ออกไปทำงานและเรียนหนังสืออยู่ภายนอกพื้นที่ จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่มีอาชีพรับจ้างโดยรับค่าแรงเป็นรายวัน จึงมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อยเพราะสนใจอยู่กับเรื่องการดำรงชีวิตประจำวันมากกว่า ในส่วนของผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง เนื่องจากส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ในพื้นที่ มีความใกล้ชิดกับองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสนใจและมีเวลาที่จะเข้ามาทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อย เนื่องจากส่วนใหญ่ออกไปทำงานนอกท้องถิ่นจึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อย เนื่องจากต้องออกไปทำงานนอกท้องถิ่นทุกวัน จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ มีน้อย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย โดยจากแบบสอบถามพบว่าประชาชนที่มีรายได้น้อยส่วนใหญ่ยังเป็นนักศึกษาซึ่งต้องออกไปเรียนหนังสืออยู่ภายนอกพื้นที่จึงทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนในกลุ่มนี้มีน้อย ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ตั้งแต่ 5,001 – 10,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย เนื่องจากส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างซึ่งต้องหารายได้เพื่อใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันมากกว่าที่จะใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง ในส่วนของผู้ตอบ

แบบสอบถามที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,001 - 15,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและค้าขายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง จึงมีความสนใจและมีเวลาที่จะเข้ามาทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,001 - 20,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการอยู่นอกพื้นที่ จึงไม่มีเวลาในช่วงวันทำงานหรือวันธรรมดา ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง เนื่องจากส่วนใหญ่ทำธุรกิจส่วนตัวในพื้นที่ จึงมีเวลาและมีส่วนร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลพอสมควร

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมแล้วประชาชนยังมีส่วนร่วมในทางการเมืองและด้านต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับน้อย เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องปากท้องและการดำรงชีวิตประจำวันมากกว่า โดยคิดว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เลือกเข้าไป สามารถเป็นปากเป็นเสียงและเป็นตัวแทนในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแทนตนเองได้

5.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถสรุปแยกประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง ในระดับต่าง ๆ ได้ดังนี้

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งชายและหญิง พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจริยธรรมในการบริหารงานในระดับมาก มีความคิดเห็นในระดับปานกลางในด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทองจากผู้สมัครฯ เอง และมีการรับรู้โดยผ่านหน่วยงานของภาครัฐและหน่วยงานอื่น ในด้านความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานในท้องถิ่น (เคยเป็นสมาชิกสภา/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาก่อน) โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่าผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งมีการหาเสียงอย่างต่อเนื่องในระดับปานกลาง การเข้ารับฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนอยู่ในระดับน้อย มีความเห็นว่าคุณสมบัติผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งมีการหาเสียงโดยโจมตีผู้สมัครรายอื่นในระดับน้อย และมีความเห็นว่าคุณสมบัติผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งได้สัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย และแสดงความเห็นว่าไม่ทราบในคำถามที่ว่าได้รับแจกเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง

5.1.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จึงจะเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และยังเห็นว่า การเลือกตั้งในครั้งนี้อาจเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น ได้แก่ การแบ่งพรรคแบ่งพวกของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เกิดการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นจำนวนมาก มีการแจกจ่ายของเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง มีการโจมตีคู่สมัครเลือกตั้งรายอื่น ๆ โดยการแจกใบปลิวหรือบัตรสนเท่ห์ มีการทุจริตการเลือกตั้ง มีการแจกซองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนเก่า ผู้สมัครเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้แสดงวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน และขาดการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ดังนั้นจึงเป็นแนวทางในการจัดให้มีการควบคุมกำกับดูแลจากหน่วยงานภาครัฐอย่างใกล้ชิดสำหรับการเลือกตั้งในโอกาสต่อไป

คุณสมบัติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สามารถสรุปได้ว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีความรู้ ความสามารถ มีความซื่อสัตย์ มีการทำงานที่โปร่งใสประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ เป็นผู้ที่มิมีนุชย์สัมพันธ์ดี ยอมรับความคิดเห็นของประชาชน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ทำงานเพื่อส่วนร่วมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว

ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยต้องการให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เพื่อความสะดวกในการบริหารงานร่วมกับข้าราชการประจำได้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีความเข้าใจในการบริหาร มีความเสมอภาค และมีการประสานการทำงานกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยความสามัคคี ควรมีการพัฒนาตำบลให้เจริญอย่างต่อเนื่อง ลดปัญหาการทุจริต ให้มีการทำประชาพิจารณ์ก่อนการตัดสินใจทำโครงการใด ๆ และควรมีการเสนอข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการทำงานอย่างต่อเนื่อง

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 และสรุปผลการศึกษาข้างต้น สามารถนำผลการศึกษาที่ได้รับมาทำการอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทองครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมแล้วประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีบทบาทในการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล การร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกข้อบัญญัติ

บัญญัติตำบล การแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของ อบต. การตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานของ อบต. เช่น การติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ แต่หากพิจารณาการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนแล้ว จะพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการลงคะแนนใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งอาจเนื่องจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งกำหนดให้ประชาชนต้องมีหน้าที่ในการใช้สิทธิเลือกตั้งหากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วจะทำให้หมดสิทธิในหลาย ๆ ประการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิระพัฒน์ หอมสุวรรณ ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของสภาตำบล: กรณีศึกษาสภาตำบลในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่าประเภทของการมีส่วนร่วมที่มากที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ การมีส่วนร่วมที่น้อยที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาชุมชน

2. จากผลการศึกษาด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่รงทองในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าประชาชนยังขาดความสนใจและความกระตือรือร้นที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารในทางการเมืองอย่างมาก และไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างเปิดเผย นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวคุณสมบัติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลว่าควรต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีจริยธรรมและโปร่งใสในการบริหารงานมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยอาจอ้างอิงได้จากทศนะของพระธรรมปิฎก ที่กล่าวไว้ว่า “ผู้นำ คือ บุคคลที่จะมาประสานช่วยให้คนทั้งหลายรวมตัวกัน โดยที่ว่าจะเป็นการอยู่รวมกันก็ตาม หรือทำการร่วมกันก็ตาม ให้พากันไปด้วยดี โดยสวัสดิภาพ สู่จุดหมายที่ตั้งงาม โดยถูกต้องตามธรรม” (อ้างใน จิระวัฒน์ วีรังกร “แนวคิดผู้นำยุคใหม่” มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ <http://sa.sa.ku.ac.th>) ประชาชนมีความเห็นเกี่ยวกับการหาเสียงโดยโจมตีผู้สมัครรายอื่น และสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ประชาชนยังไม่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับแจกเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจากผลการศึกษาดังกล่าวอาจกล่าวได้เป็นสองกรณี กรณีแรก ประชาชนไม่พบเห็นการกระทำผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือไม่มีการกระทำผิดในรูปแบบดังกล่าว กรณีที่สอง มีการกระทำผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ประชาชนไม่กล้าเปิดเผยและไม่กล้าแสดงความคิดเห็นตรงตามความเป็นจริง

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชนในระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่รงทองอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ” ครั้งนี้พบว่าประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในทางการเมือง

ค่อนข้างน้อย ซึ่งผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง ดังนี้

1. ควรมีการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน โดยการออกแผ่นพับ ทำวารสาร ประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสายที่มีประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้านเป็นประจำ และให้บริการโดยจัดโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่เป็นประจำหรือปฏิบัติให้ได้บ่อยที่สุดเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนได้อย่างใกล้ชิด
2. ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง เพื่อให้รับรู้ข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และแต่งตั้งประชาชนที่มีความรู้เข้าร่วมเป็นตัวแทนประชาคมหรือเป็นกรรมการตรวจสอบการทำงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย
3. องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มักประสบปัญหาการมีส่วนร่วมในภาคประชาชน เนื่องจากสภาพการดำรงชีวิตของประชาชนที่เปลี่ยนไปเป็นชุมชนเมือง ต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพ ไม่ค่อยมีเวลาว่างในการร่วมกิจกรรมในการเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งไม่เพียงแต่ทางด้านการเมืองเท่านั้น จึงควรที่จะดำเนินการในช่วงระยะเวลาซึ่งเป็นวันหยุดนอกเหนือจากวันทำงานปกติ โดยต้องได้รับการช่วยเหลือและความเสี่ยสละจากพนักงานส่วนตำบลเพื่อที่จะให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ได้